

Výroba spišskej borovi ky a likérov

Prvá neoficiálna zmienka o výrobe spišskej borovi ky je už z roku 1778, kde sa uvádza, že z plodov borievky vraj ako prvý páčil borovi ku Šebastián Laur zo Spišskej Belej. Faktom je, že až v r. 1875 bola založená továrňa na výrobu likérov Kleinberger a syn, ktorá získala aj licenciu na výrobu borovi ky. V r. 1888 bola založená borovi kára Adolf Gabriel. V r. 1914 vznikla borovi kára Gréb & Vaver ák. Do tejto skupiny podnikov sa zara oval aj Hospodársky liehovar založený roku 1902 (je to budova na druhej strane cesty označovaná tiež ako tzv. „palen áre“). Menšiu prevádzku na výrobu borovi ky mali aj H. Gretzmacherová a F. Šilon, ktorá pôsobila od roku 1923. V roku 1901 v Spišskej Belej vzniklo Hospodárske družstvo zamerané na výrobu liehu. Ú elom hospodárskeho družstevného liehovaru bolo vytvorená jedna pálenica a v nej spracováva hospodárske produkty lenov – zemiaky, ja me , žito a ovos na lieh. Popri aktivitách v Hospodárskom liehovare, Kleinbergerovci samozrejme nezanedbávali výrobu likérov. Sved í o tom aj rôznos etikiet. Výrobu pripravovali zamestnanci, no finálnu as výrobného procesu dokon oval sám majite – Aladár Kleinberger, ktorý takto uchovával výrobné tajomstvo vlastných likérových špeciálie. Takže známa Spišská borovi ka má svoj pôvod práve v Spišskej Belej.

Zipser Wacholderschnaps, die Likörfabrik

Auf das intensivere Wachstum von Zipser Bela wirkte sich die Industrieproduktion aus. 1875 wurde die Likörfabrik Kleinberger und Sohn gegründet. 1888 kam es zur Gründung der Wacholderbrennerei Adolf Gabriel, die nur einen einzigen Beschäftigten hatte und 1920 erlosch. Im Jahre 1914 entstand die Wacholderbrennerei Greb, in der lediglich ihr Besitzer arbeitete. In diese Gruppe von Betrieben gehörte auch die 1902 von einer Wirtschaftsgenossenschaft gegründete Schnapsbrennerei mit 2 bis 5 Beschäftigten (dieser befindet sich auf der anderen Seite der Straße, wie die sogenannte bekannt. "Palen áre"). In Zipser Bela wurde wie gesagt auch Wacholderschnaps gebrannt. Außer Kleinberger stellte diesen Schnaps von 1922 an auch die Firma Gréb & Vaver ák her. Über eine kleinere Produktionsstätte für die Wacholderschnapsproduktion verfügten auch Gretzmacherová und Šilon, die ab 1924 tätig wurden. Im Jahre 1901 entstand in Zipser Bela eine Wirtschaftsgenossenschaft, die sich auf die Produktion von Alkohol konzentrierte. Zweck dieser genossenschaftlichen Schnapsbrennerei war es, eine Brennerei aufzubauen und in ihr die Wirtschaftsprodukte der Genossenschaftsmitglieder wie Kartoffeln, Gerste, Weizen und Hafer zu Alkohol zu verarbeiten. Neben ihren Aktivitäten in dieser Brennerei vernachlässigten die Kleinberger selbstverständlich nicht die Likörherzeugung. Dies beweist auch die Mannigfaltigkeit ihrer Etiketts. Die Likörfabrik stellte ein reiches Sortiment an Likören her. Sie waren mit der Zubereitung beschäftigt, während der finale Teil des Herstellungsprozesses in den Händen des Fabrikbesitzers Aladar Kleinberger lag, der auf diese Weise das Produktionsgeheimnis seiner Likörspezialitäten für sich behalten konnte. So bekannt, Zipser Wacholderschnaps hat seinen Ursprung in Zipser Bela.

Spišská borovi ka, distillery

With the expansion of Spišská Belá came the beginnings of industrial production. In 1875, the distillery plant of Kleinberger and son was opened. In 1888, the liquor plant Adolf Gabriel was opened, which had only one employee and went out of business in 1920. In 1914, the Greb distillery was founded and its owner was the only person who worked there. The Commercial Distillery was also part of this group, which was founded in 1902 and employed between 2 and 5 workers (this building is on the other side of the road known as the so-called. "palen áre"). Entrepreneurs in Spišská Belá, too, distilled borovi ka. Besides Kleinberger, the company Gréb & Vaver ák did so successfully from 1922. H. Gretzmacherová a F. Šilon had a smaller business that started producing borovi ka in 1923. In 1901, a commercial cooperation for the production of spirits was founded in Spišská Belá. Its goal was to establish one distillery in which the products of all its members could be processed – potatoes, barley, rye as well as fruits used for the production of spirits. Of course, the activities of the commercial distillery of the Kleinbergers focused mainly on the production of spirits. This is also demonstrated by an abundance of bottle labels. The distillery had a varied assortment of spirits. The early phases of the production process were supervised by the employees while its final phases were controlled by the owner himself – Aladár Kleinberger, who in this way was able to keep the recipes of his specialties a secret. So well known Spišská borovi ka has its origins in Spisska Bela.

Spiska borowiczka, gorzelnia

Do intensywniejszego rozwoju Białej Spiskiej przyczynił si przemysł. W 1875 roku została zało ona fabryka produkuj ka likiery Kleinberger i syn. W 1888 powstała wytwórnia borowiczki Adolf Gabriel, w której zatrudniony był tylko jeden pracownik. Ta wytwórnia została zamkni ta w 1920 r. W 1914 roku rozpoc łą swoj produkcj wytwórnia borowiczki Greb, w której pracowa tylko jej wła ciele. Do tej grupy przedsi biorstw zaliczała si tak e Gorzelnia Rolnicza zało ona w 1902 roku i zatrudniaj ca 2 - 5 pracowników (ten budynek jest po drugiej stronie drogi, znanej jako tzw. "Palen áre"). Fabrykanci w Białej Spiskiej produkowali te borowiczka . Oprócz Kleinbergera to była Firma Greb & Vaver ák działaj ca od roku 1922. Mniejszy obrót mieli H. Gretzmacherova i F. Šilon, firma która istniała od 1923 roku. W 1901 roku w Białej Spiskiej powstało Towarzystwo Gospodarcze, którego głównym celem była produkcja spirytusu. Towarzystwo posiadało własn gorzelni , w której przetwarzano dostarczane przez jej członków produkty: ziemniaki, j czmie , yto i owies. Kleinbergerowie, przył czaj c si do Gorzelni Rolniczej, oczywi cie nie zaniedbywali produkcji likierów. Wytwórnia nale ca do nich produkowała bogaty asortyment likierów, o czym wiadocz ró norodno etikiet. Produkcj zajmowali si pracownicy, ale ko cowy jej etap nale ał do samego wła ciciela – Aladara Kleinbergera, który w ten sposób utrzymywał tajemnic wyrobu likierów. Tak dobrze znana Spiska borowiczka ma swoje korzenie w Białej Spiskiej.